

На основу члана 15. став 1. тачка 2. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 84/2004) и члана 12. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“, број 52/2005),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 21. седници од 21. јула 2006. године, донео је

О Д Л У К У

О УТВРЂИВАЊУ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ТАРИФНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОБРАЧУН ЦЕНА ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ТАРИФНЕ КУПЦЕ

1. Утврђује се Методологија за одређивање тарифних елемената за обрачун цена природног гаса за тарифне купце, која је одштампана уз ову одлуку и чини њен саставни део.
2. Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Председник

Број: 511/4

Београд, 21. јул 2006. године

Љубо Маћић

МЕТОДОЛОГИЈА

ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ТАРИФНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОБРАЧУН ЦЕНА ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ТАРИФНЕ КУПЦЕ

(Методологија је објављена у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 68 од 9. августа 2006. године)

I. ПРЕДМЕТ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Овом методологијом се утврђује начин одређивања тарифних елемената за обрачун цена природног гаса за тарифне купце, укључујући и цене услуга за тарифне купце.

II. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП

Методологија се базира на механизму контроле цена услуга за тарифне купце применом методе регулације „трошкови плус“, којом се енергетским субјектима који обављају

делатности трговине природним гасом ради снабдевања тарифних купаца (у даљем тексту: трговина на велико) и трговине на мало природним гасом за потребе тарифних купаца (у даљем тексту: трговина на мало) одређује максимална висина прихода у регулаторном периоду, односно цена којом се омогућава покриће оправданих трошкова пословања.

Максимално одобрени приход енергетског субјекта се алоцира на тарифне елементе на основу :

- 1) планиране потрошње природног гаса за тарифне купце и
- 2) учешћа варијабилних и фиксних трошкова у укупним трошковима енергетског субјекта.

На основу вредности тарифних елемената обрачунава се приход енергетских субјеката по основу обављања енергетских делатности у регулаторном периоду, регулисаних у складу са овом методологијом. Вредности тарифних елемената представљају обрачунске величине тарифног система за обрачун природног гаса испорученог тарифним купцима.

III. ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ

Појмови употребљени у овој методологији имају следеће значење:

Алокација прихода	Расподела прихода на тарифне елементе;
m ³	Кубни метар природног гаса доње топлотне вредности 33.338,35 kJ при температури од 288,15 K (15°C) и на притиску од 1,01325 bar;
Максимално одобрени приход	Максималан износ прихода енергетског субјекта у регулаторном периоду којим се надокнађују сви оправдани трошкови који настају обављањем регулисане енергетске делатности;
Место трошка	Физичко или друго место у енергетском субјекту на коме настаје конкретан трошак;
Тарифни елементи	Обрачунске величине тарифног система у којима се изражавају учинци регулисаних енергетских субјеката и обрачунавају цене тих учинака.

Остали појмови употребљени у овој методологији имају исто значење као у Закону о енергетици.

IV. ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА

Максимално одобрени приход се обрачунава за сваку делатност посебно на основу оправданих трошкова пословања енергетског субјекта који настају обављањем енергетске делатности за коју се утврђује максимално одобрени приход.

Ако у току регулаторног периода, из објективних разлога (промена Енергетског биланса Републике Србије или промена цене природног гаса из увоза, изражена у динарима, за

више од 3%), оправдани трошкови пословања на основу којих је утврђен максимално одобрени приход енергетског субјекта битно одступају од трошкова који реално настају, може се извршити корекција максимално одобреног прихода за тај регулаторни период.

IV. 1. Заједнички трошкови и средства

Заједничким трошковима се сматрају трошкови настали ради омогућавања функционисања целине енергетског субјекта који обавља две или више енергетских делатности или који поред енергетске обавља и неку другу делатност, а који не могу бити директно везани ни за једно конкретно место трошка.

Заједничким средствима се сматрају средства енергетског субјекта која се не могу директно алоцирати на поједине делатности (нпр. земљиште, грађевински објекти, возила, опрема и сл.).

Заједнички трошкови и средства се распоређују на енергетску делатност за коју се утврђује максимално одобрени приход, у складу са овом методологијом (трговина на велико, односно трговина на мало) и на друге енергетске и остале делатности, на основу транспарентних правила (кључева) утврђених у складу са рачуноводственим стандардима и објективним критеријумима.

Припадајући део заједничких трошкова и средстава алоциран на енергетску делатност за коју се утврђује максимално одобрени приход, у складу са овом методологијом, укључује се у обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта по основу обављања те делатности.

IV. 2. Трговина на велико

Обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта по основу обављања енергетске делатности трговине на велико врши се према следећој формули:

$$\text{МОП}_t = \text{ОТ}_t + \text{А}_t + \text{НПГ}_t + \text{ТТ}_t + \text{ТС}_t + \text{НРП}_t + \text{КЕ}_t$$

где су:

t – регулаторни период,

МОП_t – максимално одобрени приход енергетског субјекта по основу обављања делатности трговине на велико у периоду t (у динарима),

ОТ_t – оперативни трошкови у периоду t (у динарима),

А_t – трошкови амортизације у периоду t (у динарима),

НПГ_t – трошкови набавке природног гаса укључујући и све зависне трошкове набавке природног гаса ради снабдевања тарифних купаца у периоду t (у динарима),

ТТ_t – трошкови коришћења система за транспорт природног гаса у периоду t (у динарима),

ТС_t – трошкови коришћења система за складиштење природног гаса у периоду t (у динарима),

НРП_т – накнада на име ризика наплате потраживања у периоду т (у динарима),

КЕ_т – корекциони елемент у периоду т (у динарима).

Трошкови који улазе у обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта који обавља енергетску делатност трговине на велико утврђују се на основу података о укупној количини природног гаса за потребе тарифних купаца из Енергетског биланса Републике Србије, односно на основу података о количини природног гаса из годишњег биланса потреба тарифних купаца које снабдева.

IV. 2.1. Оперативни трошкови

Оперативни трошкови представљају оправдане трошкове настале по основу обављања енергетске делатности трговине на велико и чине их:

- 1) трошкови материјала,
- 2) трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи,
- 3) трошкови производних услуга и
- 4) нематеријални трошкови.

Оцена оправданости трошкова се врши према природи конкретног трошка анализом његове сврсисходности, анализом количине и цене, као и упоредном анализом заснованом на подацима о трошковима у претходном периоду и трошковима енергетских субјеката који обављају исту енергетску делатност (*benchmarking*).

IV. 2.2. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације представљају трошкове амортизације средстава која су у функцији обављања енергетске делатности трговине на велико.

Трошкови амортизације обухватају трошкове амортизације постојећих средстава и трошкове амортизације средстава која ће бити активирана у посматраном регулаторном периоду.

Трошкови амортизације постојећих и средстава која ће бити активирана у посматраном регулаторном периоду обрачунавају се пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава.

Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у посматраном регулаторном периоду обрачунавају се на основицу коју чини 50% вредности активираних нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку.

Трошкови амортизације се рачунају према следећој формули:

$$A_t = АПС_t + ААС_t$$

где су:

A_t – трошкови амортизације у периоду t (у динарима),

$АПС_t$ – трошкови амортизације постојећих средстава у периоду t (у динарима),

$ААС_t$ – трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у периоду t (у динарима).

IV. 2.3. Трошкови набавке природног гаса ради снабдевања тарифних купаца

Трошкови набавке природног гаса ради снабдевања тарифних купаца представљају умножак цена које се формирају у складу са уговором о набавци природног гаса и планиране количине природног гаса који се набавља на годишњем нивоу ради снабдевања тарифних купаца.

Трошкови набавке природног гаса обухватају и све зависне трошкове набавке природног гаса исказане у складу са међународним рачуноводственим стандардима.

IV. 2.4. Накнада на име ризика наплате потраживања

Накнада на име ризика наплате потраживања, у смислу ове методологије, представља трошак резервисања за ненаплатива потраживања и обрачунава се према следећој формули:

$$НРП_t = n * НПГ_t$$

где су:

$НРП_t$ – накнада на име ризика наплате потраживања у периоду t (у динарима),

n – проценат накнаде на име ризика наплате потраживања у периоду t (у %),

$НПГ_t$ – трошкови набавке природног гаса укључујући и све зависне трошкове набавке природног гаса ради снабдевања тарифних купаца у периоду t (у динарима).

Процент накнаде на име ризика наплате потраживања енергетског субјекта који обавља енергетску делатност трговине на велико може бити највише 0,3%.

IV. 2.5. Корекциони елемент

Корекциони елемент је вредносни израз (новчани износ) којим се коригује максимално одобрени приход за наредни регулаторни период, за износ одступања оствареног прихода од прихода обрачунатог у складу са овом методологијом, а на основу остварених количина природног гаса и вредности оправданих трошкова и осталих прихода остварених у претходном регулаторном периоду.

Приликом обрачуна максимално одобреног прихода за први регулаторни период корекциони елемент је једнак нули.

IV. 3. Трговина на мало

Обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта по основу обављања делатности трговине на мало врши се према следећој формули:

$$\text{МОП}_t = \text{ОТ}_t + \text{А}_t + \text{НПГ}_t + \text{ТД}_t + \text{НРП}_t + \text{КЕ}_t$$

где су:

t – регулаторни период,

МОП_t – максимално одобрени приход по основу обављања делатности трговине на мало у периоду t (у динарима),

ОТ_t – оперативни трошкови у периоду t (у динарима),

А_t – трошкови амортизације у периоду t (у динарима),

НПГ_t – трошкови набавке природног гаса укључујући и све зависне трошкове набавке природног гаса у периоду t (у динарима),

ТД_t – трошкови коришћења система за дистрибуцију природног гаса у периоду t (у динарима),

НРП_t – накнада на име ризика наплате потраживања у периоду t (у динарима),

КЕ_t – корекциони елемент у периоду t (у динарима).

Трошкови који улазе у обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта који обавља енергетску делатност трговине на мало утврђују се на основу података о количини природног гаса за потребе тарифних купаца које снабдева из Енергетског биланса Републике Србије, односно на основу података о количини природног гаса из годишњег биланса потреба тарифних купаца које снабдева.

IV. 3.1. Оперативни трошкови

Оперативни трошкови представљају оправдане трошкове настале по основу обављања енергетске делатности трговине на мало и чине их:

- 1) трошкови материјала,

- 2) трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи,
- 3) трошкови производних услуга и
- 4) нематеријални трошкови.

Оцена оправданости трошкова се врши према природи конкретног трошка анализом његове сврсисходности, анализом количине и цене, као и упоредном анализом заснованом на подацима о трошковима у претходном периоду и трошковима енергетских субјеката који обављају исту енергетску делатност у земљи и окружењу (*benchmarking*).

IV. 3.2. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације представљају трошкове амортизације средстава која су у функцији обављања енергетске делатности трговине на мало.

Трошкови амортизације обухватају трошкове амортизације постојећих средстава и трошкове амортизације средстава која ће бити активирана у посматраном регулаторном периоду.

Трошкови амортизације постојећих и средстава која ће бити активирана у посматраном регулаторном периоду обрачунавају се пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава.

Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у посматраном регулаторном периоду обрачунавају се на основицу коју чини 50% вредности активираних нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку.

Трошкови амортизације се рачунају према следећој формули:

$$A_t = \text{АПС}_t + \text{ААС}_t$$

где су:

A_t – трошкови амортизације у периоду t (у динарима),

АПС_t – трошкови амортизације постојећих средстава у периоду t (у динарима),

ААС_t – трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у периоду t (у динарима).

IV. 3.3. Трошкови набавке природног гаса

Трошкови набавке природног гаса представљају умножак регулисаних цена и планираних количина природног гаса који се набавља на годишњем нивоу ради продаје тарифним купцима, по којима енергетски субјекти који обављају енергетску делатност трговине на мало набављају природни гас од енергетског субјекта за трговину на велико.

Трошкови набавке природног гаса обухватају и све зависне трошкове набавке природног гаса исказане у складу са међународним рачуноводственим стандардима.

IV. 3.4. Накнада на име ризика наплате потраживања

Накнада на име ризика наплате потраживања, у смислу ове методологије, представља трошак резервисања за ненаплатива потраживања и обрачунава се према следећој формули:

$$\text{НРП}_t = n * \text{МОП}_t' / (1 - n)$$

где су:

НРП_t – накнада на име ризика наплате потраживања у периоду t (у динарима),

n – проценат накнаде на име ризика наплате потраживања у периоду t (у %),

$\text{МОП}_t'$ – максимално одобрени приход у периоду t , обрачунат не узимајући у обзир накнаду на име ризика наплате потраживања (у динарима).

Процент накнаде на име ризика наплате потраживања енергетских субјеката који обављају енергетску делатност трговине на мало може бити највише 2%.

IV. 3.5. Корекциони елемент

Корекциони елемент је вредносни израз (новчани износ) којим се коригује максимално одобрени приход за наредни регулаторни период, за износ одступања оствареног прихода од прихода обрачунатог у складу са овом методологијом, а на основу остварених количина природног гаса и вредности оправданих трошкова и осталих прихода остварених у претходном регулаторном периоду.

Приликом обрачуна максимално одобреног прихода за први регулаторни период корекциони елемент је једнак нули.

V. АЛОКАЦИЈА МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА НА ТАРИФНЕ ЕЛЕМЕНТЕ

V. 1. Трговина на велико

Максимално одобрени приход енергетског субјекта који обавља делатност трговине на велико се алоцира на тарифне елементе:

- капацитет, изражава се у $\text{m}^3/\text{дан}/\text{година}$ и
- енергент, изражава се у m^3 .

Тарифни елемент „капацитет“ се утврђује сабирањем максималних дневних потрошњи које се мере и/или максималних изведених дневних потрошњи природног гаса, на свим местима примопредаје гаса са транспортног система. За обрачун вредности тарифног елемента за регулаторни период, „капацитет“ је сума максималних измерених и/или изведених дневних потрошњи на свим местима примопредаје гаса са транспортног система у последњој завршеној години увећана за прогнозирани пораст.

Максимална изведена дневна потрошња природног гаса се одређује за места примопредаје на којима не постоји дневно читавање и израчунава се на основу максималне измерене месечне потрошње датог места примопредаје у претходној години, сведене на дан и увећане за 20%, рачунате на две децимале.

Тарифни елемент „енергент“ представља укупну годишњу количину природног гаса која се продаје енергетским субјектима који обављају енергетску делатност трговине на мало.

Приход који се алоцира на тарифни елемент „енергент“ израчунава се према следећој формули:

$$PE_t = MOP_t - TK_t$$

где су:

PE_t – приход који се алоцира на тарифни елемент „енергент“ у периоду t (у динарима),

MOP_t – приход енергетског субјекта који обавља енергетску делатност трговине природним гасом ради снабдевања тарифних купаца у периоду t (у динарима),

TK_t – трошкови енергетског субјекта који обавља енергетску делатност трговине на велико по основу тарифног елемента „капацитет“ за набављене услуге коришћења система за транспорт природног гаса и система за складиштење природног гаса у периоду t (у динарима).

Приход који се алоцира на тарифни елемент „капацитет“ (PK_t) једнак је трошковима енергетског субјекта који обавља енергетску делатност трговине на велико по основу тарифног елемента „капацитет“ за набављене услуге коришћења система за транспорт природног гаса и система за складиштење природног гаса у периоду t , односно:

$$PK_t = TK_t$$

Вредност тарифног елемента „капацитет“ изражава се у динарима по m^3 /дан/година и обрачунава се као количник прихода који се алоцира на тарифни елемент „капацитет“ и збира максималних дневних потрошњи које се мере, односно изводе на свим местима примопредаје гаса са транспортног система.

Вредност тарифног елемента „енергент“ изражава се у динарима по m^3 и обрачунава се као количник прихода који се алоцира на тарифни елемент „енергент“ и укупне годишње количине природног гаса која се продаје.

V. 2. Трговина на мало

Максимално одобрени приход енергетског субјекта који обавља енергетску делатност трговине на мало алоцира се на тарифне елементе:

- капацитет, изражава се у $\text{m}^3/\text{дан}/\text{година}$,
- енергент, изражава се у m^3 и
- стална накнада, изражава се у динарима по тарифном купцу.

Тарифни елемент „капацитет“ се утврђује сабирањем максималних дневних потрошњи које се мере и/или максималних изведених дневних потрошњи природног гаса, на свим местима примопредаје гаса са дистрибутивног, односно транспортног система. За обрачун вредности тарифног елемента за регулаторни период, „капацитет“ је сума максималних измерених и/или изведених дневних потрошњи на свим местима примопредаје гаса са дистрибутивног, односно транспортног система у последњој завршеној години увећана за прогнозирани пораст.

Максимална изведена дневна потрошња природног гаса се одређује за места примопредаје на којима не постоји дневно читавање и израчунава се на основу максималне измерене месечне потрошње датог места примопредаје у претходној години, сведене на дан и увећане за 20%, рачунате на две децимале.

Тарифни елемент „енергент“ представља укупну годишњу количину природног гаса која се продаје тарифним купцима.

На тарифни елемент „капацитет“ алоцира се део максимално одобреног прихода енергетског субјекта који обавља делатност трговине на мало који се односи на трошкове набавке природног гаса по основу тарифног елемента „капацитет“ и трошкове коришћења система за дистрибуцију природног гаса по основу тарифног елемента „капацитет“.

На тарифни елемент „енергент“ алоцира се део максимално одобреног прихода енергетског субјекта који обавља делатност трговине на мало који се односи на трошкове набавке природног гаса по основу тарифног елемента „енергент“ и трошкове коришћења система за дистрибуцију природног гаса по основу тарифног елемента „енергент“.

На тарифни елемент „стална накнада по тарифном купцу“ алоцира се максимално одобрени приход енергетског субјекта који обавља делатност трговине на мало од кога су одузети трошкови набавке природног гаса и трошкови коришћења система за дистрибуцију природног гаса.

VI. РЕГУЛАТОРНИ ПЕРИОД

Први регулаторни период почиње 01. јануара 2007. године.

Дужина регулаторног периода утврђује се у трајању од годину дана.